

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/26

KARAR NO : 1989/25

ÖZET : Jandarma subayının askerî hizmete ilişkin olmayan görevi ile ilgili suçuna ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Tev. 230. mad.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : İbrahim Hakan Barut

O L A Y : Jandarma asteğmeni olan sanığın, Mardin merkez Toruntepe Şehit Aslantürk Karakol Komutanlığı sınır bölgesinde 16/5/1988 tarihinde, tel engeleni keserek Türkiye'ye geçiş olayında, emrindeki erleri gerekli yerlere yerleştirmeyerek ve iz takibine çıkmıyarak görevini ihmâl ettiği iddiasıyla Türk Ceza Kanununun 230. maddesine göre tecziye edilmek üzere, Mardin Vilayet İdare Kurulunca 23/6/1988 gün, 57 sayılı yargılamasının Mardin Asliye Ceza Mahkemesinde yapılmasının gerekliliğine karar verilmiştir.

Mardin Asliye Ceza Mahkemesi: 14/10/1988 gününde, 291/291 sayılı ile; 353 Sayılı Askerî Yargılama Usulü Kanununun 9. maddesine göre asker kişinin askerî mahalde işlediği bu suçta ait davanın askerî mahkemede görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır 2. Taktik Hava Kuvvet Komutanlığı Askerî Mahkemesi: 21/12/1988 gününde, 696/598 sayılı ile; sanığın jandarma asteğmeni olup olayın jandarmanın mülkî görevlerinden olan sınır koruması ile ilgili bulunması ve ortada askerî bir görev söz konusu olmaması nedeniyle askerî bir suçun bulunmamasından ötürü davanın adli yargı yerinde görülmesi icabettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Diyarbakır 2. Taktik Hava Kuvvet Komutanlığı Askerî Savcılığının 28/6/1989 gün, 521 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığında, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, İhsan Özkaya, Yavuz T. Özgen, Ersin Eserol ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 5/7/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim İsmet Köker' in raporu ile dosya-

daki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı İsmet Gökalp ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Faik Yıldız'ın, adlî yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay, jandarma sınır taburunda görevli asteğmen olan sanığın emrindeki erleri gerekli yerlere yerleştirmiyerek ve iz takibine çıkmıyarak görevini ihmâl ettiği iddiasından ibarettir.

Sanık, jandarma teşkilâtı mensubu olduğundan, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2803 Sayılı Jandarma Teşkilât Görev ve Yetkileri Kanunu ile buna ait yönetmeliğin incelenmesi gerekir.

Adı geçen Kanunun 4.maddesi, "bağlılık", 7.maddesi, "jandarmanın genel olarak görevleri" ni, 8.maddesi, "jandarmanın sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevleri" ni düzenlemiş bulunmaktadır.

4.maddeye göre, jandarma; eğitim ve öğretim bakımından genel kurmay başkanlığına, emniyet ve asayiş işleri ile diğer görev ve hizmetlerinin ifası yönünden içişleri bakanlığına bağlı olup Jandarma Genel Komutanı direkt olarak bakana karşı sorumludur. 7.madde de, jandarmanın mülkî, askerî, adlî, diğer görevleri sayılmıştır.

Aynı Kanunun 18.maddesi uyarınca Jandarma Genelkomutanlığı, İçişleri Bakanlığı emrinde olup İçişleri Bakanlığı bütçesine dahil bulunmaktadır. Askerî görevi emniyet ve asayiş, kamu düzenini koruyup kollamak ve adlî görevleri yerine getirmektir. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak jandarma eğitim ve öğrenim bakımından Genel Kurmay Başkanlığına bağlı, askerî kanun ve nizamlara tâbi, savaş, seferberlik ve sıkıyönetim ilânı hallerinde sadece bir bölümü ile Kuvvet Komutanlıkları emrine girebilen, istisnai ve tâli derece askerî hizmet yüklenebilen askerî birlik durumundadır.

Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin 159.maddesinde "jandarma teşkilâtı, sorumluluğuna verilmiş Devlet sınırlarının korunması, güvenliğinin sağlanması ve her türlü kaçakçılığın önlenmesi, takibi ve soruşturması ile görevlidir" denildikten sonra 162.maddede, jandarma sınır birlikleri teşkilât ve kuruluşunun İçişleri Bakanlığınca düzenleneceği de belirtilmiştir. 6815 Sayılı Sınır, Kıyı ve Karasularımızın Muhafaza ve Emniyeti ve Kaçakçılığın Men ve Tâkibi İşlerinin Dahiliye Vekaletine Devri Hakkındaki Kanunun 1.maddesinde sınır, kıyı ve karasularımızın korunması ve güvenliği ile gümrük bölgesinde kaçakçılığın önlenmesi, kovuşturulması ve soruşturulması görevinin İçişleri Bakanlığınca devredildiği, bu görevin bakanlıkça Jandarma Genel Komutanlığı

vasıtası ile yapılacağı belirtildikten sonra 2.maddesinde,sınırları koruma görevleri ile yükümlü olan jandarma birliklerinin doğrudan Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olduğu ve barışta yalnızca sınır koruma ve kaçakçılığı önleme görevinde çalıştırılacakları öngörülmüş bulunmaktadır. X

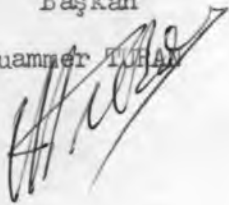
Yukarıda belirtilen hükümler gözönüne alındığında,sanığa atılı görevi ihmâl suçunun,jandarmanın mülkî görevinin ifası sırasında işlenmesi nedeniyle davanın görülmesi askerî yargı yerinin görevi dışında kalmakta ve adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Bu nedenlerle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Mardin Asliye Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle Mardin Asliye Ceza Mahkemesi'nin 14/10/1988 günlü,291/291 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 5/7/1989 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Muammer TUHAN

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

Adnan Hamzaoğulları

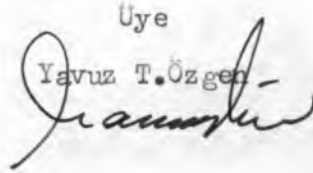
Üye

İhsan Özkaya

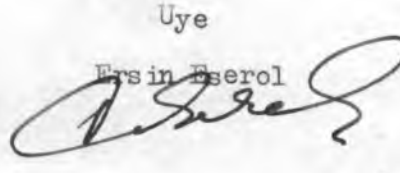
Üye

Yavuz T.Özgen

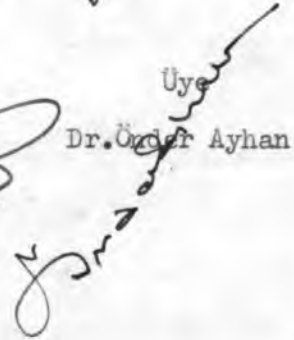
Üye

Ersin Eserol

Üye

Dr.Önder Ayhan

İ/K

D/E

Bu kararın Resmi gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

